

หน่วยที่ 2 การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับตัวเงินและ การแสดงบัญชีเกี่ยวกับตัวเงินในงบการเงิน

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและประเภทของตัวเงินทางบัญชี
2. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับตัวเงิน
3. สมุดทะเบียนเกี่ยวกับตัวเงิน
4. การแสดงบัญชีเกี่ยวกับตัวเงินในงบการเงิน

ความหมาย และประเภทของตัวเงินทางบัญชี

ความหมายของตัวเงินทางบัญชี

ตัวเงินทางบัญชี หมายถึง เอกสาร หลักฐานที่แสดงถึงการเป็นหนี้ระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ ในวงการธุรกิจทั่วไป เช่น ธนาคาร บริษัทหรือห้างร้านทั่วไปจะใช้ตัวเงินเพื่อชำระหนี้ เมื่อมีการซื้อขายสินค้าหรือบริการหรือสินทรัพย์อื่นเป็นเงินเชื่อ การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินหรือ ธนาคาร และยังใช้ในการซื้อขายระหว่างประเทศ ตลอดจนการขอผ่อนผันการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระด้วย

ในทางบัญชี ตัวเงิน หมายถึง เฉพาะตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินเท่านั้น ส่วนเช็คจะเกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวัน

ความหมาย และประเภทของตั๋วเงินทางบัญชี

ชนิดของตั๋วเงินทางบัญชี

ตั๋วเงินทางบัญชี แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. ตั๋วเงินชนิดมีดอกเบี้ย (Interest-Bearing Notes) เป็นตั๋วเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยระบุไว้ในตัว เมื่อครบกำหนดใช้เงินจะได้รับหรือจ่ายเงินตามจำนวนเงินที่ระบุไว้หน้าตัว (Face Value) บวกดอกเบี้ยในอัตราที่กำหนดตามอายุของตั๋วเงิน
 2. ตั๋วเงินชนิดไม่มีดอกเบี้ย (Noninterest-Bearing Notes) เป็นตั๋วเงินที่ไม่ระบุอัตราดอกเบี้ยไว้ในตัว เมื่อครบกำหนดใช้เงินจะได้รับหรือจ่ายเงินตามจำนวนเงินที่ได้ระบุไว้หน้าตัวเท่านั้น
-

ความหมาย และประเภทของตั๋วเงินทางบัญชี

ประเภทของตั๋วเงินทางบัญชี

ตั๋วเงินทางบัญชี แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ตั๋วเงินจ่าย (Notes Payable)
 2. ตั๋วเงินรับ (Notes Receivable)
-

1. ตัวเงินจ่าย (Notes Payable)

ตัวเงินจ่าย (Notes Payable) หมายถึง ตัวแลกเงินที่กิจการเป็นผู้รับรองหรือตัวสัญญาใช้เงินที่กิจการเป็นผู้ออกเพื่อชำระค่าสินค้า บริการหรือชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ โดยที่กิจการ จะต้องจ่ายเงินตามตัวเมื่อถึงวันครบกำหนด ตัวเงินจ่ายนี้ถือเป็นหนี้สินหมุนเวียนของกิจการ ตัวเงินจ่าย แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. ตัวเงินจ่ายทางการค้า (Notes Payable-Trade) คือ ตัวเงินที่ออกให้เพื่อชำระหนี้ ค่าซื้อสินค้าหรือบริการ
2. ตัวเงินจ่ายธนาคาร (Notes Payable-Bank) คือ ตัวเงินที่ออกให้ธนาคารเพื่อเป็น หลักฐานในการกู้ยืมเงิน
3. ตัวเงินจ่ายอื่นๆ (Notes Payable-Others) คือ ตัวเงินที่ออกให้เจ้าหนี้เพื่อเป็น หลักฐานในการกู้ยืมเงิน หรือชำระหนี้อื่นๆ

2.ตั๋วเงินรับ (Notes Receivable)

ตั๋วเงินรับ (Notes Receivable) หมายถึง ตราสารทางกฎหมาย ที่แสดงสิทธิที่จะได้รับชำระเงินตามจำนวน เวลา และสถานที่ที่ระบุไว้ในตัว ตั๋วเงินรับแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ตั๋วเงินรับการค้า (Notes Receivable-Trade) คือ ตั๋วเงินรับที่ได้จากการขายสินค้า หรือบริการของกิจการ
2. ตั๋วเงินรับอื่นๆ (Notes Receivable-Others) คือ ตั๋วเงินรับที่ได้จากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และการให้พนักงานหรือบริษัทในเครือกู้ยืมเงิน

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับตัวเงิน

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับตัวเงิน จะมีวิธีการบันทึกทางด้านตัวเงินรับและตัวเงินจ่าย โดย แบ่งเป็น 2 ด้านคือ

1. การบันทึกบัญชีทางด้านผู้จ่ายเงิน (ด้านลูกหนี้)

ในกรณีลูกหนี้ออกตัวสัญญาใช้เงินเพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ การบันทึกบัญชีจะต้องบันทึก ในวันที่ออกตัว และวันครบกำหนดชำระหนี้

แต่ในกรณีลูกหนี้ได้รับรองการจ่ายเงินในตัวแลกเงินที่เจ้าหนี้เป็นผู้ส่งจ่าย การบันทึกบัญชี จะต้องบันทึกในวันรับรองตัว และวันครบกำหนดชำระหนี้

ตัวเงินที่เกิดจากการออกหรือรับรองดังกล่าวข้างต้นนี้ เรียกว่า “ตัวเงินจ่าย”

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับตัวเงินจ่าย จะบันทึกแยกเป็นกรณีต่างๆ ดังนี้

1. การออกตัวเงินจ่าย เมื่อกิจการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ

สมุดรายวันทั่วไป				หน้า...			
พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		ซื้อสินค้า		xx	-		
		ภาษีซื้อ		xx	-		
		ตัวเงินจ่าย				xx	-
		ซื้อสินค้าโดยชำระหนี้เป็นตัวสัญญา					
		ใช้เงิน (รับรองตัวแลกเงิน)					

2. การออกตั๋วเงินจ่ายเพื่อชำระหนี้ให้เจ้าหนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		เจ้าหนี้ ตั๋วเงินจ่าย ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน (รับรองตั๋วแลก เงิน) เพื่อชำระหนี้ให้เจ้าหนี้		xx	-	xx	-

3. การออกตั๋วเงินจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		สินทรัพย์		xx	-		
		ภาษีซื้อ		xx	-		
		ตั๋วเงินจ่าย				xx	-
		ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน (รับรองตั๋วแลกเงิน)					
		เพื่อชำระค่าสินทรัพย์					

4. การออกตั๋วเงินจ่ายฉบับใหม่แทนตั๋วเงินจ่ายฉบับเดิมที่ครบกำหนด

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		ดอกเบี้ยจ่าย เงินสด จ่ายเงินสดชำระดอกเบี้ยตั๋วเงินจ่าย ฉบับเดิม		xx	-	xx	-
		ตั๋วเงินจ่าย (ฉบับเดิม) ตั๋วเงินจ่าย (ฉบับใหม่) ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน (รับรองตั๋วแลกเงิน) ฉบับใหม่แทนฉบับเดิมที่ครบกำหนด		xx	-	xx	-

5. การออกตั๋วเงินจ่ายฉบับใหม่มีมูลค่าตั๋วบางส่วน และส่วนที่เหลือชำระเป็นเงินสด

กรณีนี้กิจการไม่สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมด จึงขอผ่อนผันเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้ บางส่วนพร้อมดอกเบี้ย ส่วนที่เหลือขอออกตั๋วเงินจ่ายฉบับใหม่ให้กับเจ้าหนี้แทนฉบับเดิม

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		ตั๋วเงินจ่าย (ฉบับเดิม)		xx	-		
		ดอกเบี้ยจ่าย (ดอกเบี้ยตั๋วฉบับเดิม)		xx	-		
		ตั๋วเงินจ่าย (ฉบับใหม่)				xx	-
		เงินสด (จำนวนเงินที่จ่าย+ ดอกเบี้ยตั๋ว)				xx	-
		ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน (รับรองตั๋วแลกเงิน)					
		ชำระหนี้บางส่วนพร้อมดอกเบี้ย					
		ส่วนที่เหลือขอออกตั๋วฉบับใหม่					

6. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการชำระเงินตามตั๋วเงินจ่ายเมื่อตั๋วเงินครบกำหนด
กรณีเป็นตั๋วเงินชนิดไม่มีดอกเบี้ย

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		ตั๋วเงินจ่าย		xx	-		
		เงินสด				xx	-
		ชำระเงินตามตั๋วเมื่อถึงวันครบกำหนด					

7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการชำระเงินตามตั๋วเงินจ่ายเมื่อตั๋วเงินครบกำหนด
กรณีเป็นตั๋วเงินชนิดมีดอกเบี้ย

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		ตั๋วเงินจ่าย		xx	-		
		ดอกเบี้ยจ่าย		xx	-		
		เงินสด				xx	-
		ชำระเงินตามตั๋วพร้อมดอกเบี้ยเมื่อถึง วันครบกำหนด					

กรณีเป็นตัวเงินชนิดมีดอกเบี้ย

ตัวอย่าง 2.1 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน นายประกอบได้ซื้อสินค้าจากนายประกิจ จำนวน 10,000 บาท โดยออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ชำระค่าสินค้าให้นายประกิจในวันเดียวกันนี้ ตั๋วมีกำหนด 2 เดือน ดอกเบี้ย 15% ต่อปี เมื่อถึงวันครบกำหนดชำระเงิน นายประกอบ ได้ชำระเงินให้นายประกิจเรียบร้อยแล้ว

การบันทึกบัญชีทางด้านนายประกอบจะเป็นดังนี้

วันออกตั๋ว

สมุดรายวันทั่วไป

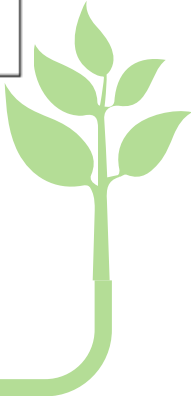
หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	25	ซื้อสินค้า	501	10,000	-		
		ตัวเงินจ่าย	203			10,000	-
		ออกตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อชำระค่าสินค้า					

วันครบกำหนดชำระเงิน

สมุดรายวันทั่วไป

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ส.ค.	25	ตัวเงินจ่าย	203	10,000	-		
		ดอกเบี้ยจ่าย $(10,000 \times \frac{2}{12} \times \frac{15}{100})$	505	250	-		
		เงินสด/ธนาคาร	100			10,250	-
		ชำระเงินเมื่อตัวถึงกำหนดพร้อมดอกเบี้ย					

กรณีเป็นตั๋วเงินชนิดไม่มีดอกเบี้ย

ตัวอย่าง 2.2 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน นายประพันธ์ได้ซื้อสินค้าจากนายประเวช จำนวน 10,000 บาท

โดยออกตั๋วสัญญาใช้เงินชำระค่าสินค้าให้นายประเวชในวันเดียวกันนี้ ตั๋วมีกำหนด 2 เดือน

เมื่อถึงวันครบกำหนดชำระเงิน นายประพันธ์ได้ชำระเงินให้นายประเวช เรียบร้อยแล้ว

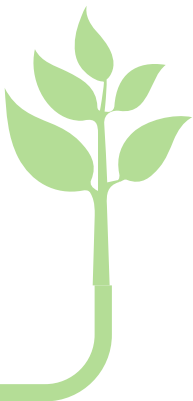
การบันทึกบัญชีทางด้านนายประพันธ์จะเป็นดังนี้

วันออกตั๋ว

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	25	ซื้อสินค้า	501	10,000	-		
		ตั๋วเงินจ่าย	203			10,000	-
		ออกตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อชำระค่าสินค้า					

วันครบกำหนดชำระเงิน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ส.ค.	25	ตัวเงินจ่าย	203	10,000	-		
		เงินสด/ธนาคาร	100			10,000	-
		ชำระเงินเมื่อตัวถึงกำหนด					

ในกรณีที่กิจการจดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

ตัวอย่าง 2.3 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน นายประกอบได้ซื้อสินค้าจากนายประกิจ จำนวน 10,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% โดยออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ชำระค่าสินค้าให้นายประกิจ ในวันเดียวกันนี้ตัวมีกำหนด 2 เดือน ดอกเบี้ย 15% ต่อปี เมื่อถึงวันครบกำหนด ชำระเงิน นายประกอบได้ชำระเงินให้นายประกิจเรียบร้อยแล้ว

การบันทึกบัญชีทางด้านนายประกอบจะเป็นดังนี้
วันออกตั๋ว

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	25	ซื้อสินค้า	501	10,000	-		
		ภาษีซื้อ (10,000 x 7%)	104	700	-		
		ตัวเงินจ่าย	203			10,700	-
		ออกตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อชำระค่าสินค้า					

วันครบกำหนดชำระเงิน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ส.ค.	25	ตัวเงินจ่าย	203	10,700	-		
		ดอกเบี้ยจ่าย $(10,700 \times \frac{2}{12} \times \frac{15}{100})$	505	267	50		
		เงินสด/ธนาคาร	100			10,967	50
		ชำระเงินเมื่อตัวถึงกำหนดพร้อมดอกเบี้ย					

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับตัวเงิน

2. การบันทึกบัญชีทางด้านผู้รับเงิน (เจ้าหนี้)

ในกรณีเจ้าหนี้ได้รับตัวสัญญาใช้เงินจากการชำระหนี้ของลูกค้า การบันทึกบัญชีจะบันทึกในวันที่ได้รับตัว และวันครบกำหนดรับเงิน

และในกรณีเจ้าหนี้ได้รับตัวแลกเงิน ที่ลูกค้าเซ็นชื่อรับรองการจ่ายเงินเรียบร้อยแล้ว การบันทึกบัญชีจะบันทึกในวันที่ได้รับตัว และวันครบกำหนดรับเงินเช่นเดียวกัน

ตัวเงินที่กิจการได้รับมาจากการชำระหนี้ดังกล่าวข้างต้นนี้ เรียกว่า “ตัวเงินรับ”

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับตัวเงินรับ จะบันทึกแยกเป็นกรณีต่างๆ ดังนี้

1. การรับตัวเงินรับจากการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		ตัวเงินรับ		xx	-		
		ขายสินค้า				xx	-
		ภาษีขาย				xx	-
		ได้รับตัวสัญญาใช้เงินจากการขายสินค้า					

2. การรับตัวเงินรับจากการรับชำระหนี้ของลูกค้าหนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		ตัวเงินรับ ลูกค้าหนี้ ได้รับตัวสัญญาใช้เงินจากการชำระหนี้ ของลูกค้าหนี้		xx	-	xx	-

3. การรับตัวเงินรับจากการขายสินทรัพย์

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		ตัวเงินรับ ค่าเสื่อมราคาสะสม (ถ้ามี) สินทรัพย์ ภาษีขาย ได้รับตัวแลกเงินที่ลูกค้าหนี้รับรองแล้ว เพื่อชำระค่าสินทรัพย์		xx xx	- -	xx xx	- -

4. การรับตัวเงินรับจากการให้บุคคลภายนอก พนักงาน ลูกจ้างกู้ยืม

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		ตัวเงินรับ เงินสด ได้รับตัวสัญญาใช้เงินจากการให้กู้ยืม		xx	-	xx	-

5. การรับตัวเงินรับฉบับใหม่แทนตัวเงินรับฉบับเดิมที่ครบกำหนด

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		เงินสด ดอกเบียรับ รับเงินสดเป็นค่าดอกเบียของตัวเงิน รับฉบับเดิม		xx	-	xx	-
		ตัวเงินรับ (ฉบับใหม่) ตัวเงินรับ (ฉบับเดิม) รับตัวสัญญาใช้เงินฉบับใหม่แทนฉบับ เดิมที่ครบกำหนด		xx	-	xx	-

6.การรับตัวเงินรับฉบับใหม่มีมูลค่าตัวบางส่วนและส่วนที่เหลือรับชำระเป็นเงินสดสมุด รายวันทั่วไป

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		เงินสด (จำนวนเงินที่รับ+ดอกเบี้ย)		xx	-		
		ตัวเงินรับ (ฉบับใหม่)		xx	-		
		ตัวเงินรับ (ฉบับเดิม)				xx	-
		ดอกเบี้ยรับ (ดอกเบี้ยตัวฉบับเดิม)				xx	-
		รับชำระหนี้บางส่วนพร้อมดอกเบี้ย					
		และได้รับตัวเงินรับฉบับใหม่					

7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับเงินตามตั๋วเงินรับ เมื่อตั๋วเงินครบกำหนด กรณีเป็นตั๋วเงินชนิดมีดอกเบี้ย

สมุดรายวันทั่วไป					หน้า...		
พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		เงินสด		xx	-		
		ตั๋วเงินรับ				xx	-
		ดอกเบี้ยรับ				xx	-
		รับเงินตามตั๋วพร้อมดอกเบี้ยเมื่อถึง วันครบกำหนด					

กรณีเป็นตั๋วเงินชนิดไม่มีดอกเบี้ย

สมุดรายวันทั่วไป					หน้า...		
พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
		เงินสด		xx	-		
		ตั๋วเงินรับ				xx	-
		รับเงินตามตั๋วเมื่อถึงวันครบกำหนด					

ตัวอย่าง 2.4

เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน นายประกิจได้ขายสินค้าให้นายประกอบ จำนวน 10,000 บาทโดยได้รับตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นค่าสินค้าในวันเดียวกันนี้ ตั๋วมีกำหนด 2 เดือน ดอกเบี้ย 15% ต่อปี เมื่อถึงวัน

ครบกำหนดนายประกิจได้รับเงินเรียบร้อยแล้ว

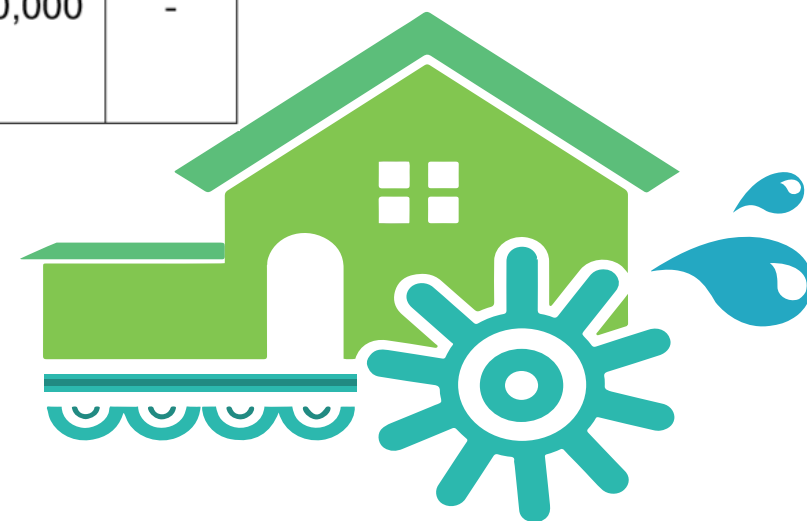
การบันทึกบัญชีทางด้านนายประกิจจะเป็นดังนี้

วันที่ได้รับตั๋ว

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	25	ตั๋วเงินรับ	105	10,000	-		
		ขายสินค้า	401			10,000	-
		รับตั๋วสัญญาใช้เงินจากการขายสินค้า					

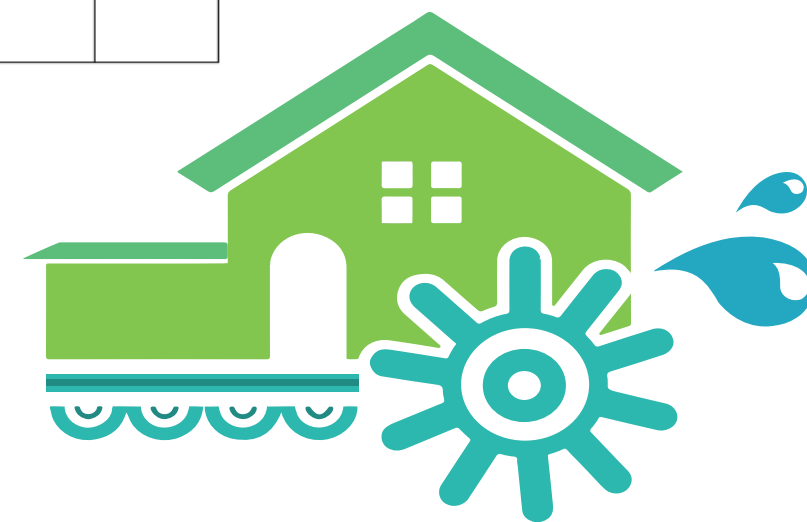

วันครบกำหนดรับเงิน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ส.ค.	25	เงินสด/ธนาคาร	100	10,250	-		
		ตัวเงินรับ	105			10,000	-
		ดอกเบี้ยรับ $(10,000 \times \frac{2}{12} \times \frac{15}{100})$	404			250	-
		รับชำระเงินเมื่อตัวถึงกำหนดพร้อม ดอกเบี้ย					

ตัวอย่าง 2.5 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน นายประเวชได้ขายสินค้าให้นายประพันธ์ จำนวน 10,000 บาท โดยได้รับตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นค่าสินค้าในวันเดียวกันนี้ ตั๋วมีกำหนด 2 เดือน เมื่อถึงวันครบกำหนด นายประเวชได้รับเงินเรียบร้อยแล้ว

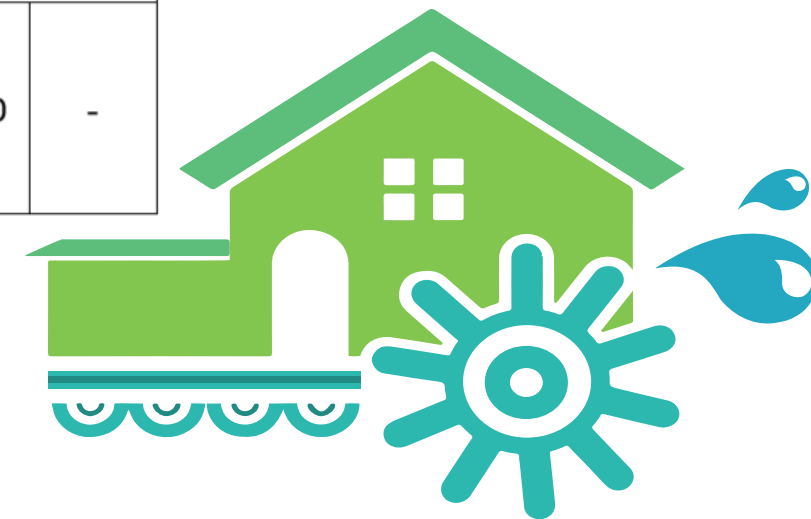
การบันทึกบัญชีทางด้านนายประเวชจะเป็นดังนี้

วันที่ได้รับตั๋ว

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	25	ตั๋วเงินรับ	105	10,000	-		
		ขายสินค้า	401			10,000	-
		รับตั๋วสัญญาใช้เงินจากการขายสินค้า					

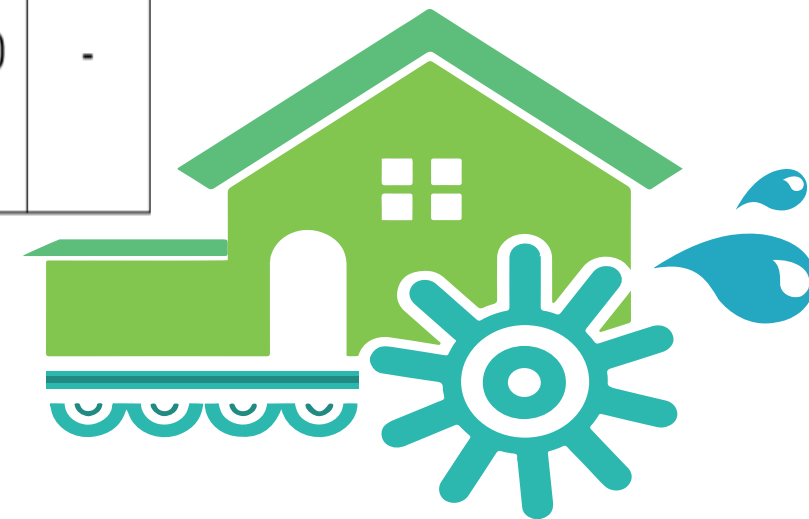

วันครบกำหนดรับเงิน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ส.ค.	25	เงินสด/ธนาคาร	100	10,000	-		
		ตัวเงินรับ	105			10,000	-
		รับชำระหนี้เมื่อตัวถึงกำหนด					

ในกรณีที่กิจการจดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

ตัวอย่าง 2.6 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน นายประกิจได้ขายสินค้าให้นายประกิจ จำนวน 10,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% โดยได้รับตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นค่าสินค้า ในวันเดียวกันนี้ ตั๋วมีกำหนด 2 เดือน ดอกเบี้ย 15% ต่อปี เมื่อถึงวันครบกำหนดนายประกิจได้รับเงินเรียบร้อยแล้ว

การบันทึกบัญชีทางด้านนายประกิจจะเป็นดังนี้

วันที่ได้รับตั๋ว

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	25	ตัวเงินรับ	105	10,700	-		
		ขายสินค้า	401			10,000	-
		ภาษีขาย (10,000 x 7%)	204			700	-
		รับตั๋วสัญญาใช้เงินจากการขายสินค้า					

วันครบกำหนดรับเงิน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ส.ค.	25	เงินสด/ธนาคาร	100	10,967	50		
		ตัวเงินรับ	105			10,700	-
		ดอกเบี้ยรับ $(10,700 \times \frac{2}{12} \times \frac{15}{100})$	404			267	50
		รับชำระเงินเมื่อตัวถึงกำหนดพร้อม ดอกเบี้ย					

ความหมายและประเภทของตั๋วเงินทางบัญชี

ในกรณีกิจการมีรายการค้าที่เกี่ยวข้องกับตั๋วเงินเป็นประจำ และมีเป็นจำนวนมาก เพื่อความสะดวกในการบันทึกบัญชีและการคุมยอดตั๋วเงิน กิจการจึงควรแยกบันทึกบัญชี คือ ใช้สมุดทะเบียนตั๋วเงินรับ (Notes Receivable Journal) สำหรับบันทึกรายการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ ด้วยตั๋วเงิน และใช้สมุดทะเบียนตั๋วเงินจ่าย (Notes Payable Journal) สำหรับบันทึกรายการ จ่ายชำระหนี้สินให้เจ้าหนี้ด้วยตั๋วเงิน พอถึงวันสิ้นเดือนกิจการจึงรวมยอดผ่านรายการไปบัญชี แยกประเภทตั๋วเงินรับและตั๋วเงินจ่ายเพียงครั้งเดียว

ตัวอย่างสมุดทะเบียนตัวเงินรับและตัวเงินจ่าย

ทะเบียนตัวเงินรับ										
วันที่	เลขที่ตัว	บัญชีที่เครดิต	ผู้จ่ายเงิน	สถานที่จ่ายเงิน	วันที่ของตัว	กำหนดเวลา	วันถึงกำหนด	เลขที่บัญชี	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
25X1										
มี.ค. 1	101	ลูกหนี้-นาย ก	นาย ก	ธ.กรุงไทย	มี.ค. 1	45 วัน	เม.ย. 15	/	5,000	ดอกเบี้ย 15%
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31		เดบิต ตัวเงินรับ	เครดิต ลูกหนี้					14/13	XX	

- ในวันที่กิจการได้รับตัวเงินจากการชำระหนี้ของลูกหนี้ กิจการจะบันทึกรายการใน สมุดทะเบียนตัวเงินรับ และผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภทลูกหนี้รายตัว
- ในวันสิ้นเดือน กิจการจะรวมยอดในช่องจำนวนเงินและผ่านรายการไปเดบิตบัญชี ตัวเงินรับ เครดิตบัญชี คุมยอดลูกหนี้ ในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

ตัวอย่างสมุดทะเบียนตัวเงินรับและตัวเงินจ่าย

ทะเบียนตัวเงินจ่าย

วันที่	เลขที่ตัว	บัญชีที่เดบิต	ผู้รับเงิน	สถานที่จ่ายเงิน	วันที่ของตัว	กำหนดเวลา	วันถึงกำหนด	เลขที่บัญชี	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
25X1										
มี.ค. 1	201	เจ้าหนี้-นาย ข	นาย ข	ธ.กรุงเทพ	มี.ค. 1	1 เดือน	เม.ย. 1	/	5,000	ดอกเบี้ย 12%
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31		เดบิต เจ้าหนี้	เครดิต ตัวเงินจ่าย					21/22	XX	

- ในวันที่กิจการออกตัวเงินเพื่อชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ กิจการจะบันทึกรายการใน สมุดทะเบียนตัวเงินจ่าย และผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้รายตัว
- ในวันสิ้นเดือน กิจการจะรวมยอดในช่องจำนวนเงินและผ่านรายการไปเดบิตบัญชีคุมยอด เจ้าหนี้ เครดิต บัญชีตัวเงินจ่ายในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

การแสดงบัญชีเกี่ยวกับตัวเงินในงบการเงิน

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าตัวเงินในทางบัญชีแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวเงินรับและตัวเงินจ่าย

- ตัวเงินรับถือเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน แสดงภายใต้หัวข้อลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้า และลูกหนี้หมุนเวียนอื่น (Trade and other current receivables)

หมายถึง ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับชำระภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานตามปกติของกิจการ หรือถึงกำหนดรับชำระภายใน 12 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ลูกหนี้การค้า หมายถึง เงินที่ลูกค้านำมาชำระค่าสินค้า หรือค่าบริการ (ตัวอย่างเช่น มูลค่างานที่เสร็จยังไม่เรียกเก็บเงินจากลูกค้าจากการให้บริการตามขั้นความสำเร็จของงานบริการนั้น) ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินที่กิจการได้ขายหรือให้บริการตามปกติ รวมทั้งลูกหนี้ตามตัวเงินรับอันเกิดจากค่าสินค้าหรือบริการดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง

ลูกหนี้อื่น หมายถึง ลูกหนี้อื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้การค้า เช่น ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า รายได้ค้างรับ เงินอุดหนุน บัตรภาษี ลูกหนี้กรมสรรพากร ยกเว้นรายการที่ 1.6 เป็นต้น

การแสดงบัญชีเกี่ยวกับตัวเงินในงบการเงิน

- ตัวเงินจ่ายถือเป็นหนี้สินหมุนเวียน แสดงภายใต้หัวข้อเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น (Trade and other current payables)

หมายถึง เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นซึ่งกิจการคาดว่าจะมีการชำระภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานตามปกติของกิจการ หรือถึงกำหนดชำระภายใน 12 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

เจ้าหนี้การค้า หมายถึง เงินที่กิจการค้างชำระค่าสินค้าหรือค่าบริการที่ซื้อมาเพื่อขายหรือเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการตามปกติและตัวเงินจ่ายที่กิจการออกให้เพื่อชำระค่าสินค้าหรือบริการดังกล่าว รวมถึงต้นทุนงานที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ

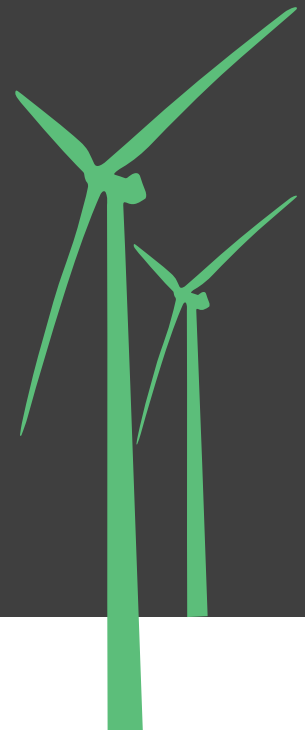
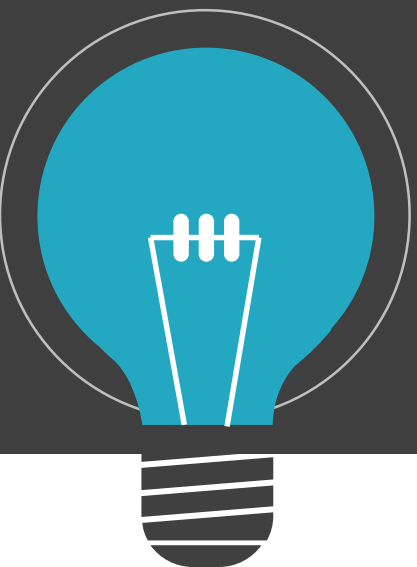
เจ้าหนี้อื่น หมายถึง เจ้าหนี้อื่นที่มีใช้เจ้าหนี้การค้า เช่น ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้รับล่วงหน้า เป็นต้น

ตัวอย่าง 2.7

ต่อไปนี้เป็นรายการบางส่วนรวมทั้งตัวเงินของกิจการแห่งหนึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X1

ลูกหนี้การค้า	28,000 บาท
ตัวเงินรับ	20,000 บาท
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	12,000 บาท
รายได้ค้างรับ	2,000 บาท
เงินทดรอง	5,000 บาท
เจ้าหนี้การค้า	24,500 บาท
ตัวเงินจ่าย	45,000 บาท
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,500 บาท
รายได้รับล่วงหน้า	13,000 บาท

ให้ทำ แสดงรายการเกี่ยวกับตัวเงินในงบแสดงฐานะการเงิน

กิจการ.....
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X1

หมายเหตุ หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

ฯลฯ

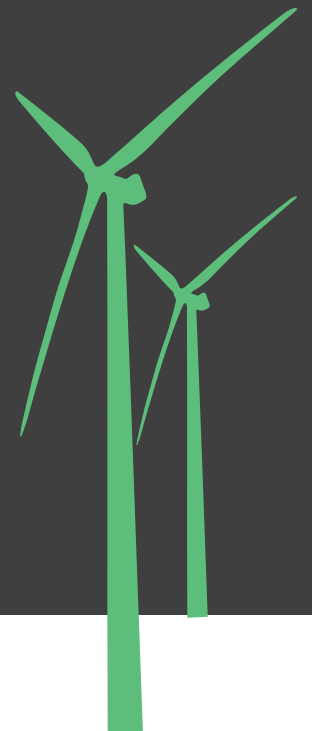
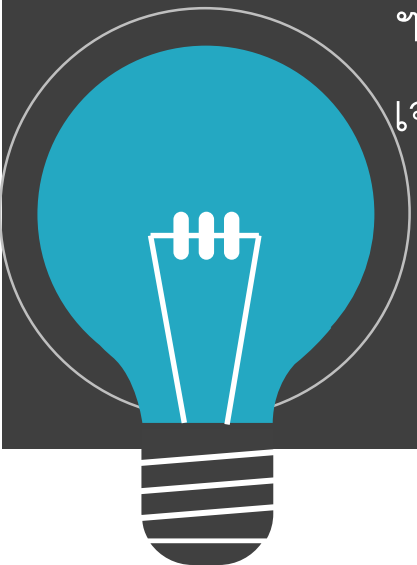
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น
หนี้สินหมุนเวียน

(1) 67,000

ฯลฯ

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น

(2) 84,000

หน่วย : บาท

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 1 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น

ลูกหนี้การค้า

28,000

ตั๋วเงินรับ

20,000

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

12,000

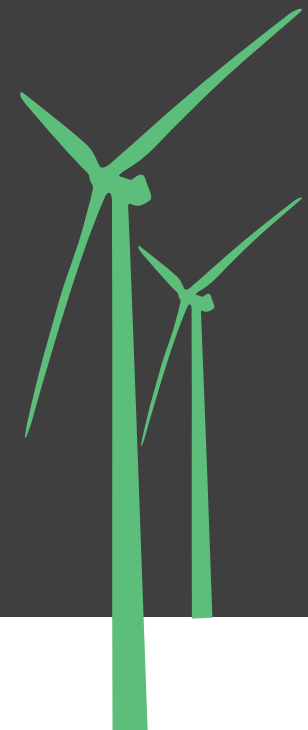
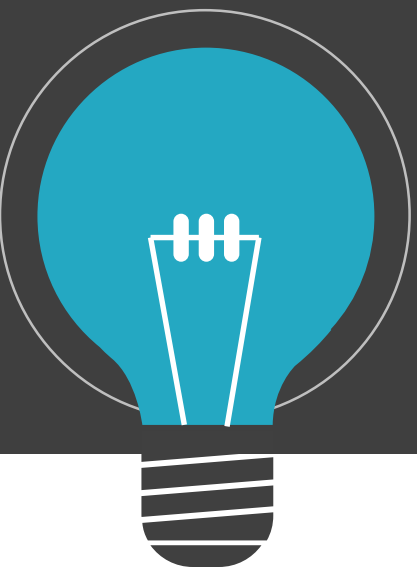
รายได้ค้างรับ

2,000

เงินทดรอง

5,000

67,000

หน่วย : บาท

หมายเหตุ 2 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น

เจ้าหนี้การค้า

24,500

ตั๋วเงินจ่าย

45,000

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

1,500

รายได้รับล่วงหน้า

13,000

84,000

